

4. Рогач О. Міжнародні інвестиції: теорія і практика бізнесу транснаціональних корпорацій. – К: Либідь. – 2005. – 720 с.
5. Кони́на Н.Ю. Менеджмент в международных компаниях. – М.: Проспект, 2008.
6. Терехов С.М., Прокопенко О.В. Вплив транснаціональних корпорацій на розвиток національних економічних систем // Вісник СумДУ. – 2010. – №1. – С.103-113.
7. Савченко Е.О., Шляхи транснаціоналізації українських підприємств та стратегії взаємодії з ТНК. С.349-353./Електронний ресурс: [http://www.nbuv.gov.ua/Portal/soc\\_gum/pips/2008/BSEC\\_2008/Pages%20from%20tom1/0349.pdf](http://www.nbuv.gov.ua/Portal/soc_gum/pips/2008/BSEC_2008/Pages%20from%20tom1/0349.pdf).
8. [www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).
9. Болгарова Н.К., Паневник Т.М. Транснаціональні корпорації в аспекті розвитку глобалізаційних процесів. /Ефективна економіка. Електронне наукове фахове видання. – 2011, №1, Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=445>.
10. <http://news.dt.ua/tags/shiel%27f-chiernogho-moria>.
11. <http://politcom.org.ua/?p=67>// стаття «Транснаціональні корпорації – невлічимі злодії».
12. United Nations Conference on Trade and Development, UNCTAD // [www.unctad.org](http://www.unctad.org).

УДК 330.322.5:621

**СКОРОБОГАТОВА Н.Є.**

Національний технічний університет України «КПІ»,  
к.е.н., доц.

**СЕРГІЄВА Ю.О.,**

Національний технічний університет України «КПІ»,  
студент

## **ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВ ПІДЙОМНО-ТРАНСПОРТНОГО МАШИНОБУДУВАННЯ**

***Анотація.** У статті представлено статистично-аналітичне дослідження ефективності інвестиційних процесів у машинобудівній галузі України, досліджено сутність категорії «ефективність», здійснено аналіз основних видів ефективності інвестиційних проектів, виявлено недоліки оцінки ефективності інвестиційних проектів, надано пропозиції щодо складу показників ефективності інвестиційних проектів.*

**Ключові слова:** інвестиції, іноземні інвестиції, ефективність, інвестиційний проект, машинобудування, основні фонди.

***Аннотация.** В статье представлено статистически-аналитическое исследование эффективности инвестиционных процессов в машиностроительной отрасли Украины, исследована сущность категории «эффективность», осуществлен анализ основных видов эффективности инвестиционных проектов, определены недостатки оценки эффективности инвестиционных проектов, предоставлены предложения относительно состава показателей эффективности инвестиционных проектов.*

**Ключевые слова:** инвестиции, иностранные инвестиции, эффективность, инвестиционный проект, машиностроение, основные фонды.

***Annotation.** In this article are presented statistical and analytical research of efficiency of investment processes in machine-building industry of Ukraine, the essence of the category of «efficiency», the analysis of basic types of efficiency of investment projects is carried out, found out the lacks of estimation of efficiency of investment projects, given the proposals for performance indicators of investment projects.*

**Key words:** investments, foreign investments, efficiency, investment project, engineer, capital assets.

**Постановка проблеми.** Розвиток машинобудівного комплексу України – це один із пріоритетних напрямків діяльності нашої держави, оскільки це комплексна галузь, яка визначає науково-технічний прогрес в усьому народному господарстві, оскільки забезпечує усі галузі основними фондами. Проте, в умовах кризи 2008 – 2009 років більш гостро постає проблема якості технічного забезпечення реального сектору, а саме: незадовільний стан основних фондів, недостатні темпи їх оновлення, недостатня підтримка галузі з боку держави, важкість отримання кредитів та проблематичність їх повернення, фінансова нестабільність, низький рівень інноваційної активності підприємств галузі тощо. Одним із шляхів вирішення проблем підвищення ефективності діяльності підприємств машинобудівної галузі є залучення іноземних інвестицій, особливо у приватний сектор, які мають незаперечні переваги порівняно з іншими видами фінансування, адже є додатковим джерелом інвестування у вітчизняне виробництво, модернізацію та технічне переоснащення галузей, не збільшуючи при цьому зовнішнього боргу країни, а створюючи додатковий капітал для погашення забор-

гованостей. Іноземні інвестиції сприятимуть оновленню основних фондів, впровадженню результатів науково-технічного прогресу на підприємствах, максимізації можливостей підприємств підтримувати власні виробничі потужності, що призведе до підвищення конкурентоспроможності продукції даної галузі та поліпшенню ситуації на ринку праці. Вважаємо, що актуальним є дослідження тенденцій розвитку галузі, оцінка та підвищення ефективності залучення іноземних інвестицій у галузь машинобудування.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Дослідженню питань ефективності залучення іноземних інвестицій присвячено праці Шеремета В. В., Большакова Д. В., Тарасової Н. А., Мочерного С. В., Федоренка В. Г., Савчука В. П., Семункіна М. С., Пересади А. А., Гоголя П. Г., Тучіна Р. В., Лісової Н. О., Кардаша В. І., Алуяна І. В., Михасюка І. В, Гітмана Л., Джонка М. Д., Шарпа В., Портера М. та інших. Перелічені вітчизняні та зарубіжні вчені досліджували проблеми теорії інвестування, займались питаннями оцінювання ефективності та управління інвестиціями, зокрема формуванням інвестиційної політики у сфері машинобудування. Однак, залишається недостатньо дослідженою проблема оцінки потенціалу підйомно-транспортного машинобудування України з точки зору доцільності залучення іноземних інвестицій, а також можлива перспектива розвитку підприємств галузі за рахунок залучення іноземного капіталу.

**Ціль статті.** Метою статті є дослідження інвестиційних процесів машинобудівної галузі України на прикладі підприємств підйомно-транспортного машинобудування, визначення шляхів удосконалення методології оцінювання ефективності іноземних інвестицій та перспектив діяльності підприємств галузі з урахуванням іноземного капіталу.

**Результати дослідження.** Інвестиції відіграють істотну роль у функціонуванні та розвитку економіки країни. Зміни у кількісних співвідношеннях потоків інвестицій впливають на обсяг суспільного виробництва та зайнятості, структурні зрушення в економіці, розвиток галузей та сфер господарства. Забезпечуючи накопичення фондів підприємств, виробничого потенціалу, інвестиції безпосередньо впливають на поточні та перспективні результати господарської діяльності. На сьогодні зростання ефективності використання основних засобів набуває особливої актуальності. Ступінь зносу основних засобів на підприємствах машинобудівної галузі в цілому зріс протягом 2001 – 2009 років та складає на кінець 2010 року майже 66% (рис. 1) [12, 17].

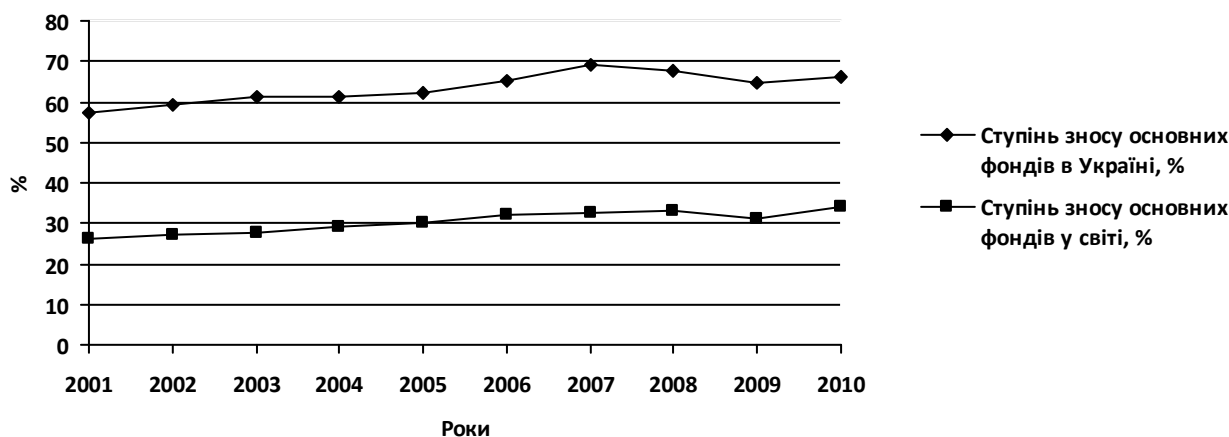


Рис. 1. Ступінь зносу основних фондів в Україні та світі за 2001 – 2010 роки [12, 17]

Протягом останніх десяти років спостерігається тенденція до збільшення ступеня зносу основних засобів на підприємствах машинобудівної галузі. В Україні коефіцієнт зносу основних засобів є значно вищим у порівнянні зі світовим значенням (наприклад, у США коефіцієнт зносу основних засобів підприємств машинобудівної галузі становить 20%), тому за відсутності інвестицій у галузь машинобудування України, ситуація може бути визначена як загрозлива [12, 17].

За результатами дослідження інвестиційних процесів в Україні визначено тенденції до зростання обсягів прямих іноземних інвестицій в економіку України з 2001 по 2010 роки (рис. 2) [15].

Зростання прямих іноземних інвестицій в економіці України зумовлено наступними факторами: дешева та висококваліфікована робоча сила, значний промисловий та аграрний потенціал, місткий ринок високоякісної та відносно дешевої сировини, вигідне географічне розташування країни, конкуренто обмежений для імпортерів ринок товарів, послуг, технологій.

Проаналізувавши прямі іноземні інвестиції в економіку України у період з 2003 – 2010 роки, доцільним було б відобразити структуру прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності та її зміну з 2003 по 2011 роки (рис. 3) [15].

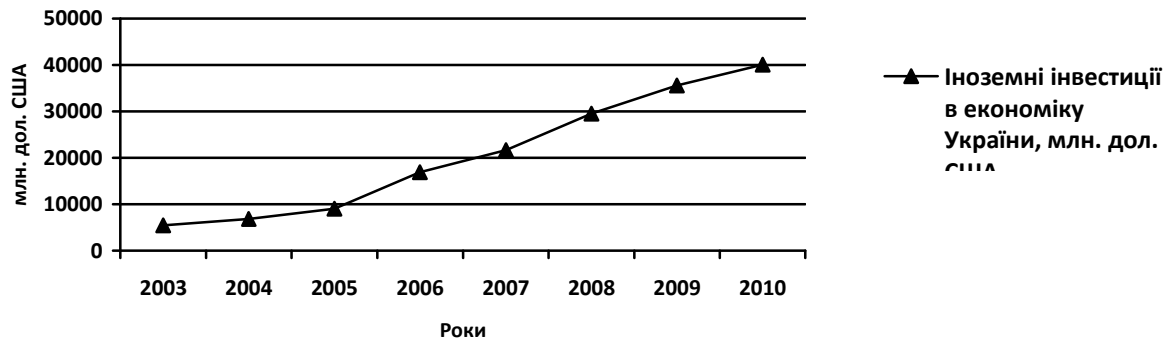


Рис. 2. Обсяги прямих іноземних інвестицій в економіку України [15]

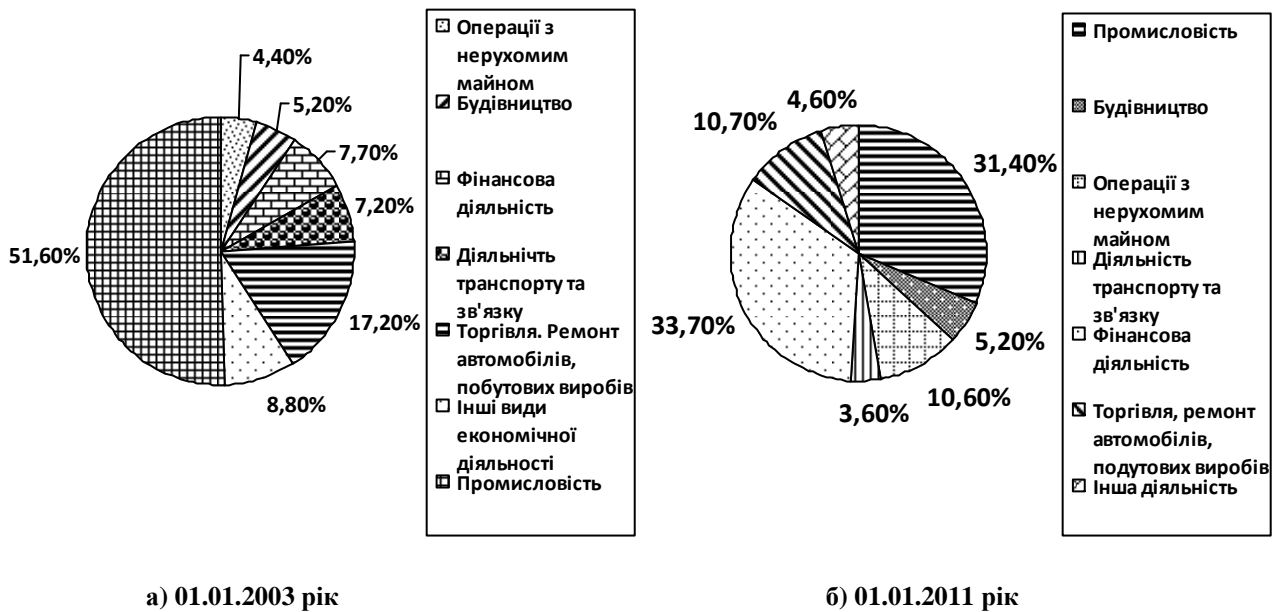


Рис. 3. Структура прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності [15]

Таким чином, аналіз рис. 3 показав, що інвестиції у промисловість України у 2003 році займали найбільшу частку та склали 51,6% (рис. 3 а). У 2011 році найбільш інвестиційно привабливою сферою стала фінансова діяльність України, частка іноземних інвестицій у цю сферу складала 33,7%, тоді як у промисловість – 31,4% (рис. 3 б). Дана ситуація спричинена глобальними перетвореннями у економіках багатьох країн світу, у яких відбулось зростання питомої ваги сфери послуг та зниження виробничої сфери.

З урахуванням тенденції зменшення загального обсягу іноземних інвестицій за аналізований період у промисловість динаміка іноземних інвестицій у машинобудівну галузь України наведена на рис. 4 [13, 15].

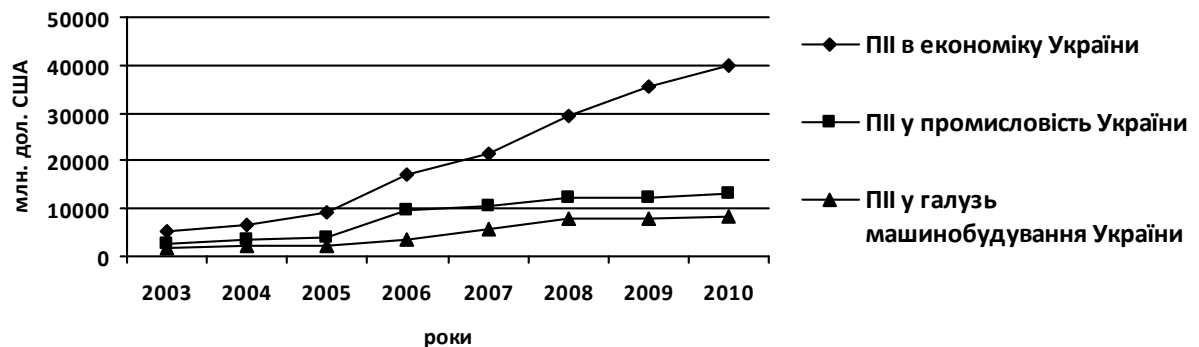
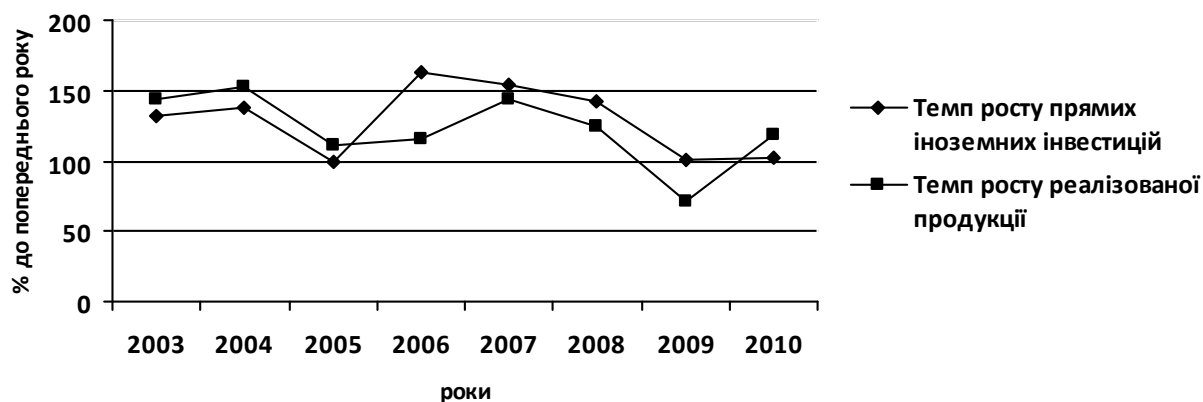


Рис. 4. Обсяги прямих іноземних інвестицій в економіку України, промисловість та у галузь машинобудування, млн. дол. США [13, 15]

Аналіз динаміки прямих іноземних інвестицій свідчить, що галузь машинобудування є інвестиційно привабливою, так як на неї припадає суттєвий обсяг прямих іноземних інвестицій, які надходять в економіку України. З 2003 по 2011 роки іноземні інвестиції у машинобудування зросли на 6554 млн. дол. США, однак загальний обсяг прямих іноземних інвестицій у промисловість зменшився.

Взаємозв'язок обсягів реалізованої продукції галузі машинобудування та обсягів прямих іноземних інвестицій у галузь машинобудування України зображено на рис. 5 [13, 14, 16].



**Рис. 5. Темп росту обсягів реалізованої продукції галузі машинобудування та прямих іноземних інвестицій у галузь машинобудування України, % [13, 14, 16]**

Таким чином, обсяги реалізованої продукції галузі машинобудування тісно пов'язані з обсягом прямих іноземних інвестицій у галузь машинобудування України. Обсяги прямих іноземних інвестицій у галузь машинобудування знизились на 42,04 % у 2009 році, що спричинило зниження обсягів реалізованої продукції машинобудівної галузі на 29,5 %. Певне збільшення обсягів іноземних інвестицій та відповідне відновлення обсягів реалізованої машинобудівної продукції відбулось у 2010 р., однак досі не забезпечило досягнення передкризового рівня.

Ефективність залучення іноземних інвестицій оцінюється з точки зору аналізу певного інвестиційного проекту, який являє собою комплекс заходів, що здійснюються інвестором з метою реалізації свого плану нарощування капіталу [10, с. 48].

Аналіз низки джерел дозволяє стверджувати, що існують неоднозначні підходи до трактування поняття «ефективність» інвестиційного проекту. Так, Хачатуров Т.С., визначає цю категорію таким чином: «Ефективність (як соціальна, так і економічна) – це відношення економічного або соціального ефекту до витрат, необхідних для його досягнення» [2, с. 75]. Романова О. А. та Ратнер Н. М. стверджують, що ефективність інвестиційного проекту передбачає кількісне порівняння витрат і їх результатів [3, с. 42].

У сучасному економічному словнику дається наступне визначення категорії: «Ефективність - відносний ефект, результативність процесу, операцій проекту, який визначається як відношення результату до витрат, які необхідні для його отримання» [5].

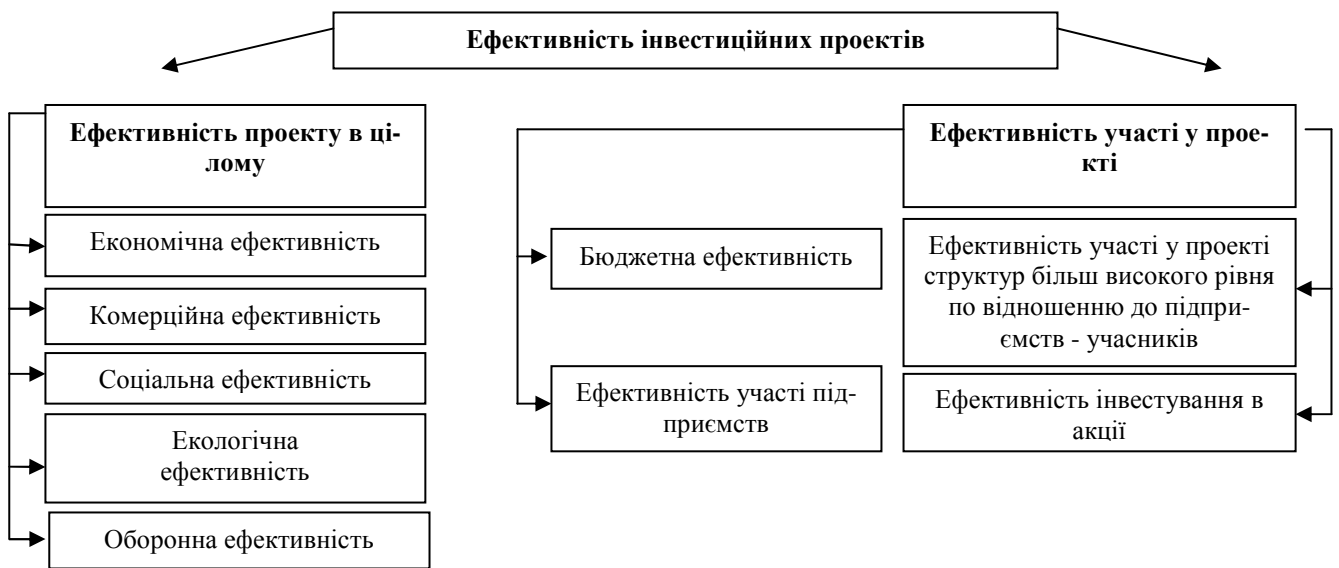
Такі учені, як Виварець А. Д. та Дістергефт Л. В. зазначають: «Проблема оцінки ефективності будь-якого здійснюваного людиною процесу і, в першу чергу, процесу виробництва, була і залишається однією з найгостріших і найактуальніших економічних проблем. Багато десятиліть ведуться наукові дискусії щодо теоретичних, методологічних і прикладних аспектів цієї проблеми». Дані вчені вважають, що у загальному сенсі ефективність інвестиційного проекту характеризує ступінь досягнення поставленої мети, це зв'язок між досягнутим результатом та використаними ресурсами [4, с. 3-23].

Таким чином, вважаємо, що ефективність інвестиційного проекту є категорією, яка характеризує відповідність проекту інтересам та цілям його учасників.

Як окрема категорія ефективність інвестиційного проекту має багато різних видів. Так, наприклад Єндовицький Д. А., Щукін Б. М., Поддєрьогін А. М., Пересада А. А., Бейлі Дж., Брігхем Ю., Джонк М. Д., Хелферт Е., Гітман Л. Дж., Шарп У. Ф. стверджують, що ефективність інвестиційного проекту в цілому складається з економічної ефективності, соціальної ефективності, екологічної ефективності та оборонної ефективності [6, 7, 10]. Єндовицький Д. А. дає наступні визначення кожній категорії ефективності [8, с. 43-50]:

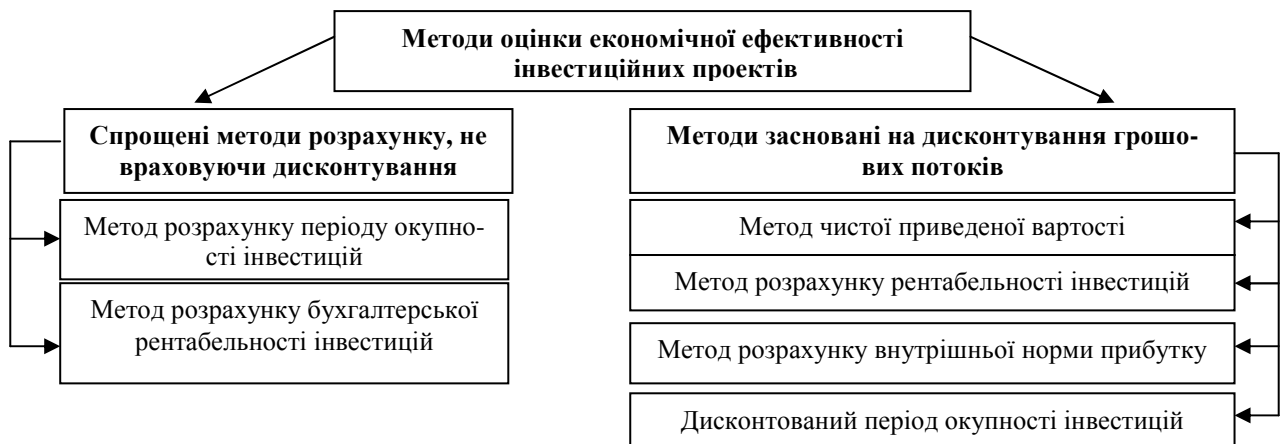
- економічна – ефективність, яка відображає відповідність витрат і результатів проекту, цілям та інтересам його учасників у грошовій формі [8, с. 43 - 44];
- соціальна – ефективність, яка відображає відповідність витрат і соціальних результатів проекту, цілям та соціальним інтересам його учасників (включаючи державу та суспільство) [8, с. 44 - 46];
- екологічна – ефективність, яка відображає відповідність витрат та екологічних результатів проекту, інтересам держави та суспільства [8, с. 46 - 47];
- оборонна – ефективність, яка відображає відповідність витрат та результатів проекту, інтересам безпеки країни [8, с. 47- 50];

Для більш точного аналізу інвестиційних проектів рекомендується оцінювати наступні види ефективності (рис. 6) [6, 7, 8, 10].



**Рис. 6. Види ефективності інвестиційних проектів [6, 7, 8, 10]**

Як правило, на практиці, найбільша частина аналізу припадає на економічну ефективність. У якості основних показників, які використовуються для розрахунків економічної ефективності інвестиційних проектів, рекомендуються наступні (рис. 7) [9, с. 136]:



**Рис. 7. Методи оцінки економічної ефективності інвестиційних проектів [9, с. 136]**

Спрощені методи розрахунку, які не враховують дисконтування, мають переваги у простоті розрахунків та наочності результатів, проте вони не враховують вартість грошей у часі та платність залучених ресурсів. Дану проблему вирішують методи, засновані на дисконтуванні грошових потоків, які враховують вартість грошей у часі. Однак вони мають певні недоліки, а саме: коефіцієнти розраховується у процентах та не враховують масштабу проекту, не дають точної бази для прийняття рішення про доцільність реалізації проекту, не враховують надходжень після закінчення терміну реалізації проекту та дані, отримані у результаті розрахунків досить складно інтерпретувати при ухваленні рішення про доцільність інвестування у даний проект.

В цілому показники економічної ефективності мають наступні переваги:

- можливість точно врахувати зростання вартості майна акціонерів;
- можливість урахування впливу чинника часу на грошові потоки;
- легкість використання спеціалістами;
- врахування для розрахунку показника ефективності всього грошового потоку проекту;
- методи дають змогу визначити вартість капіталу, який може бути залучений до фінансування проекту;
- методи дають можливість відібрати менш ризикові проекти (з погляду їх реалізації);
- методи дають можливість оцінити доцільність проекту з погляду його ліквідності.

Для комплексного аналізу ефективності інвестиційного проекту слід врахувати і показники соціальної, екологічної та оборонної ефективності. Ці показники відображають доцільність витрачання ресурсів на здійснення конкретно проекту з урахуванням не лише фінансових результатів, а й інших якісних характеристик.

Показниками соціальної ефективності проекту можуть розглядатися:

- зміна числа робочих місць у регіоні;
- поліпшення житлових та культурно-побутових умов працюючих;
- зміна надійності постачання деякими товарами населення регіонів чи населених пунктів;
- зміна умов праці працівників;
- зміна структури виробничого та адміністративного персоналу тощо.

Основним недоліком при визначенні соціальної ефективності проектів є те, що вона не має конкретно сформованої методики обчислення, оскільки більшість показників є якісними, що призводить до складності оцінки інвестиційних проектів. Така ж проблема характерна для екологічної та оборонної ефективності.

Ефективність залучення іноземних інвестицій на підприємства машинобудівної галузі щорічно зростає (рис. 5). Інвестиційно привабливим є ринок підйомно-транспортного машинобудування. Дана галузь прямо пов'язана із будівельною промисловістю та, незважаючи на кризу у будівництві, у період з 2009 – 2012 роки напередодні чемпіонату «Євро – 2012» активізувалось будівництво готелів, бізнес-центрів. У період з 2009 по 2015 роки прогнозується щорічне збільшення потреб у продукцію підйомно-транспортного машинобудування на 10 – 15 % [11]. Вважаємо, на сьогодні є доцільним вкладання інвестицій у галузь підйомно-транспортного машинобудування, оскільки дані інвестиційні проекти є потенційно привабливими.

Ефективність залучення іноземних інвестицій розглянуто на прикладі підприємства підйомно-транспортного машинобудування ТОВ «Ліфтомонтаж». Основним напрямком діяльності компанії є виконання комплексу робіт з постачання, монтажу та сервісного обслуговування ліфтів, ескалаторів, баштових кранів, будівельних підйомників та іншої підйомної техніки, призначеної для переміщення людей та вантажів. ТОВ «Ліфтомонтаж» – компанія, яка розвивається, тому регулярно використовує позикові кошти для збільшення оборотних коштів, особливо при закупівлі обладнання та формуванні складських запасів. Таким чином компанія скорочує період поставки своєї продукції споживачам та підвищує конкурентоспроможність пропонованої продукції. Вважаємо, що для ефективнішого функціонування даного підприємства необхідне залучення додаткового капіталу, а саме у вигляді іноземних інвестицій.

Проаналізувавши кредитну ситуацію підприємства, було визначено, що для ефективного функціонування даного підприємства та уникнення заборгованості, необхідне залучення іноземних інвестицій на суму 27500 тис. грн.: з яких 23500 тис. грн. для розвитку бізнесу та 4500 тис. грн. для погашення раніше отриманих кредитів. Залучення на дане підприємство зазначеної суми іноземних інвестицій дає змогу вирішити низку проблем, пов'язаних із розвитком бізнесу, а саме:

- удосконалення комплектації продукції, а також збільшення обсягів продажу дозволить підприємству проникнути на нові сегменти ринку (підвищити його ринковий потенціал);
- поліпшення ділового іміджу підприємства та фінансового стану підприємства;
- реалізації більшої кількості продукції дозволить встановити (підтримати) зв'язки з найважливішими постачальниками сировини, матеріалів чи обладнання;
- реалізації нових перспективних технологічних процесів (підвищення технічного потенціалу підприємства);
- підвищення кваліфікації робочої сили (підвищення соціального потенціалу);
- реалізації нових прогресивних форм організації та управління виробництвом (підвищення організаційно-управлінського потенціалу підприємства).

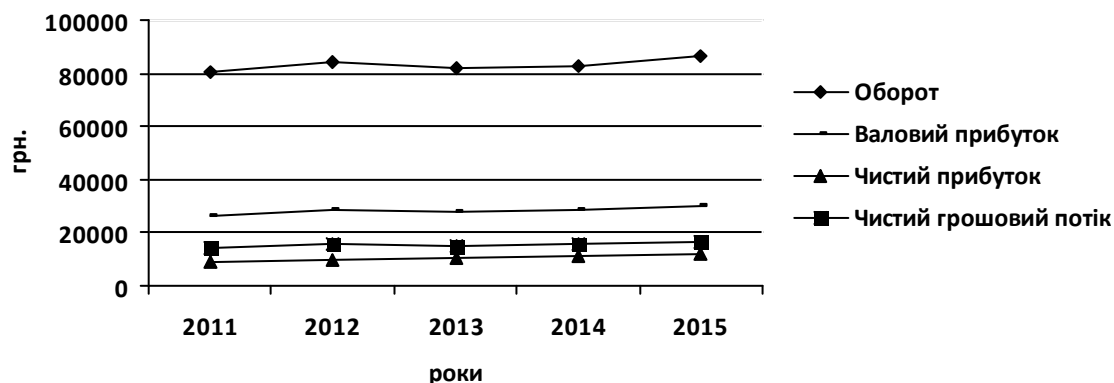
Здійснивши розрахунок економічної ефективності даного проекту можна стверджувати, що ефективність фірми від такої інвестиції буде складати 26073,18 тис. грн. Саме на таку суму, у грошовому виразі, цінність підприємства ТОВ «Ліфтомонтаж» збільшиться через те, що приплив грошових коштів протягом інвестиційного проекту (6 років) стане більшим, ніж витрати на реалізацію проекту. Рентабельність інвестиційного проекту складатиме 94,8% [1, с. 69]. Отже, на 1 грн. вкладених інвестицій у ТОВ «Ліфтомонтаж» можна отримати 94,8 коп. дисконтованих грошових надходжень. Період окупності даного проекту складатиме 3 роки, що є прийнятним для інвестора [8, с. 43- 50].

Беззбитковість даного інвестиційного проекту характеризується динамікою інвестиційних показників, які зображені на рис. 8.

Отже, з урахуванням вищезгаданих розрахунків можна зробити висновки про беззбитковість аналізованого проекту та перспективу у короткі терміни отримати відповідний прибуток.

Отже, проаналізувавши показники економічної ефективності можна стверджувати про ефективність даного інвестиційного проекту. Однак залишаються невизначеними якісні показники реалізації даного проекту, а саме показники соціальної, екологічної та оборонної ефективності. Дані показники не прямо пов'язані з реалізацією проекту, однак мають суттєвий опосередкований вплив. Показники соціальної ефективності (зміна умов праці населення, економія часу, зміна структури виробничого та адміністративного персоналу, зміна числа робочих місць, поліпшення житлових та культурно-побутових умов працюючих тощо), екологічної ефективності (зниження викидів у навколишнє середовище шкідливих речовин, зменшення відходів виробництва, їх утилізація, підвищенням ергономічності та покращенням екологічності вироблених товарів або послуг тощо) та обо-

ронної ефективності (економічна безпека країни, захист державних інтересів, захист національних товаровиробників, відповідність продукції чинному законодавству України тощо) є не порівнюваними між собою, тому потребують чіткої загальноприйнятої схеми розрахунку кожного з них.



**Рис. 8. Показники операційної діяльності підприємства ТОВ «Ліфтмонтаж» та чистий грошовий потік з урахуванням інвестованого капіталу, грн.**

Таким чином, однією з проблем, що перешкоджає ефективному використанню інвестицій, у тому числі і іноземних, є відсутність обґрунтованої методологічної бази з оцінки інвестиційних проектів. Вважаємо необхідним систематизувати усі показники, що входять до кожного виду ефективності проектів та нормувати їх розмірність, що дозволить спростити розрахунки та розробити норму оцінки.

**Висновки.** Дослідивши стан технічного забезпечення промислових підприємств України, визначено, що середній рівень зносу основних засобів складає 60%, що перевищує світовий показник майже вдвічі. З метою вирішення даної проблеми пропонується залучення іноземних інвестицій на підприємства машинобудівної галузі України.

За допомогою аналізу вітчизняної та зарубіжної літератури встановлена відсутність єдиного визначення категорії «ефективність» інвестиційних проектів. На основі аналізованих джерел запропоноване визначення ефективності інвестиційного проекту, як категорії, яка характеризує відповідність проекту інтересам та цілям його учасників.

Аналіз тенденції залучення іноземних інвестицій в економіку та промисловість України свідчить про те, що вони є ефективними. Однак, однією з причин, яка перешкоджає залученню іноземних інвестицій є недосконала методологічна база з оцінки ефективності інвестицій. Дану позицію підтверджено аналізом інвестиційного проекту підприємства ТОВ «Ліфтмонтаж».

Запропоновано удосконалення методологічних підходів оцінки ефективності залучення іноземних інвестицій з виділенням соціальної, екологічної та оборонної ефективності. Перелічені підходи до оцінки ефективності інвестиційних проектів мають різні критерії оцінки, тому не можуть вимірюватись порівнюваними показниками. До критеріїв соціальної ефективності запропоновано віднести наступні показники: зміна умов праці населення, економія часу, зміна структури виробничого та адміністративного персоналу, зміна числа робочих місць, поліпшення житлових та культурно-побутових умов працюючих тощо. До критеріїв екологічної ефективності запропоновано віднести наступні показники: зниження викидів у навколишнє середовище шкідливих речовин, зменшення відходів виробництва, їх утилізація, підвищенням ергономічності та покращенням екологічності вироблених товарів або послуг тощо. До критеріїв оборонної ефективності запропоновано віднести наступні показники: економічна безпека країни, захист державних інтересів, захист національних товаровиробників, відповідність продукції чинному законодавству України тощо.

#### *Список використаних джерел*

1. Єрмошенко М.М. Аналіз і оцінка інвестиційних проектів: [навч. посібник] / Єрмошенко М.М., Плужников І.О. / Національна академія управління. – К., 2004. – 155 с.
2. Хачатуров Т.С. Эффективность капитальных вложений / Хачатуров Т.С. – М.: Экономика, 1979.
3. Романова О.А. Региональные проблемы повышения эффективности металлургического производства / О. А. Романова, Н. М. Ратнер. – М.: Наука, 1981. – 158 с.
4. Выварец А.Д. Эффективность производства: теория, методология и методика оценки – Экономическая эффективность: теория, методология, практика / Выварец А.Д., Дистергефт Л.В. Сборник научных статей. Екатеринбург: УГТУ, 2000, стр. 3-23.
5. Райзберг Б. А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. Современный экономический словарь – 2-е издание, исправ. – М, ИНФРА. – М, 1998.
6. Шарп У.Ф. Инвестиции: [учебное пособие] / У.Ф. Шарп; пер с англ. - М.: ИНФРА-М, 1998. – 1028с.

7. Шарп У.Ф. Инвестиции: [учебное пособие] / У. Ф. Шарп, Г. Дж. Александер, Дж. В. Бейли: Инфра-М, 1997. – 1024с.
8. Ендовицкий Е.А. Комплексная оценка инвестиционной привлекательности компаний: [учебное пособие] / Ендовицкий Е.А. – М., 2001 г. с. 43-50.
9. Липсиц И.В. Экономический анализ реальных инвестиций: [учебное пособие] / И. В. Липсиц, В. В. Коссов – 2-е издание, исправ., – М, 2004, стр. 135 – 148.
10. Щукін Б.М. Інвестування / Б. М. Щукін. – К.: МАУП, 2004. — 216 с.: іл. – Бібліогр.: с. 48.
11. Карачина Н. П. Развитие инвестиционных процессов как фактор роста машиностроительной отрасли / Н. П. Карачина, А. В. Вітюк – [Електронний ресурс] — Режим доступу: – <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=627>.
12. Божко М. О. Аналіз проблеми зносу основних фондів на підприємствах машинобудівного комплексу України / М. О. Божко – [Електронний ресурс] — Режим доступу: [http://www.rusnauka.com/23\\_NPM\\_2011/Economics/10\\_91326.doc.htm](http://www.rusnauka.com/23_NPM_2011/Economics/10_91326.doc.htm).
13. Римар М. В. Оцінка фінансового потенціалу підприємств машинобудівної галузі / М. В.Римар, О. М. Попівняк — [Електронний ресурс]: — Режим доступу: [http://www.nbu.gov.ua/portal/soc\\_gum/prvse/2010\\_1/11.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/prvse/2010_1/11.pdf).
14. Индексы промышленной продукции – [Електрон. ресурс]: Державний комітет статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
15. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності [Електрон. ресурс]: Державний комітет статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
16. Объемы реализованной промышленной продукции (работ, услуг) за 2001-2009 годы. — [Електронний ресурс]: Державний комітет статистики України — Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
17. Основні засоби України [Електрон. ресурс]: Державний комітет статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 339.9.01 (045)

**СКОТНИЙ П.В.,**

Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І.Франка,  
старший викладач кафедри економіки, к.е.н.

### **ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАННЯ В КОНТЕКСТІ ПЛЮРАЛІЗМУ МЕТОДОЛОГІЧНОГО ПОШУКУ**

**Анотація.** В статті аналізується проблема розвитку економічної теорії в контексті плюралізму сучасного методологічного пошуку, що відкриває перспективи актуалізації ролі і значення економічної науки.

**Ключові слова:** методологія, теорія, дискурс, плюралізм, економічне знання, методологічний індивідуалізм, метод економічної подвійності.

**Аннотация.** В статье анализируется проблема развития экономической теории в контексте плюрализма современного методологического поиска, что открывает перспективы актуализации роли и значения экономической науки.

**Ключевые слова:** методология, теория, дискурс, плюрализм, экономическое знание, методологический индивидуализм, метод экономической двойственности.

**Annotation.** The problem of economic theory in the context of pluralism of contemporary methodological researches that opens perspectives of actualization of the role and importance of economic science.

**Keywords:** methodology, theory, discourse, economic knowledge, methodological individualism, method of economic duality.

**Постановка проблеми.** Розвиток сучасної економічної теорії не може бути продуктивним без впровадження і застосування інноваційних методологічних дискурсів. Важливим контекстом економіко-теоретичної парадигми є включення до неї філософсько-методологічних концепцій. Адже із зростанням обсягу економічних знань виникає необхідність поглибленого вивчення закономірностей, у яких зазначені знання відображені і досліджуються, що сприяє необхідності аналізу і обґрунтування методологічних принципів і підходів у пізнанні економічних процесів та явищ. Дані обставини зумовлюють необхідність конкретизації уявлень про нові методологічні рефлексії, котрі активізують процес пізнання економічної реальності.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблеми розвитку сучасної економічної методології, велику увагу приділяють як зарубіжні, так і вітчизняні вчені. Безпосередньо аналізу новітніх методологічних концепцій приділяють увагу Ананьїн О.І., Афанасьєв В.С., Базилевич В.Д., Берков В.Р., Гальчинський А.С., Лукашевич В.К., Рузавін Г.І.